

Split, 27.02.2017

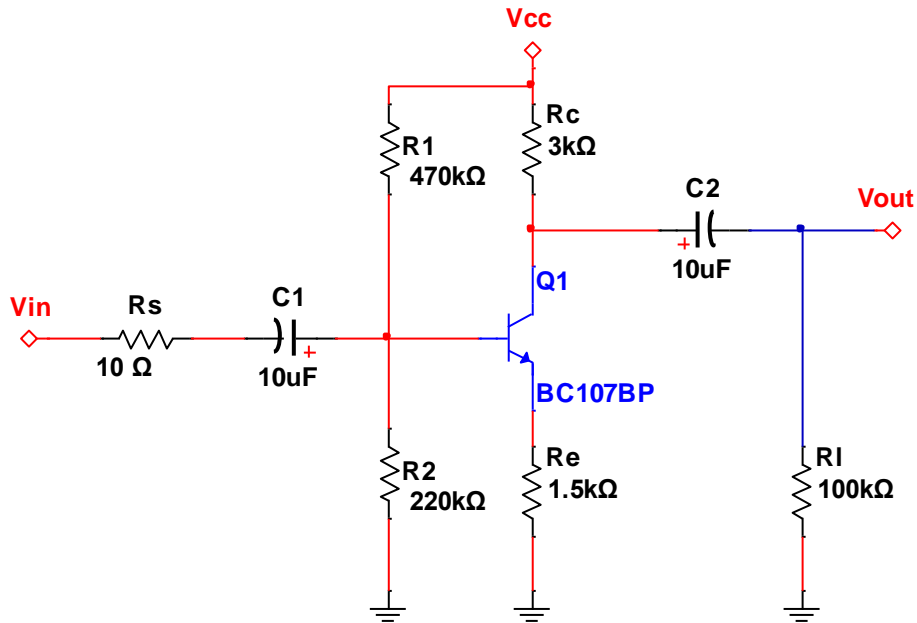
POMORSKI FAKULTET SPLIT

Laboratorijske vježbe iz kolegija Elektronički Elementi I Sklopovi

Vježba 10

Uticaj Tereta i Ulazne Impedancije na Tranzistorsko Pojačalo

Na slici 1 imamo invertirajuće pojačalo opterećeno teretom R_L i sa ulaznim otporom R_S . Važno je primjetiti dvije bitne karakteristike: (a) što je manji iznos ulaznog otpora R_S to je pojačanje veće (vrijedi i obrnuto) i (b) što je veći otpor tereta R_L to je veće pojačanje pojačala.

Slika 1. Tranzistorsko pojačalo sa ulaznim otporom R_S opterećeno teretom R_L .

Ako na pojačalu nema tereta ($R_L = 0$) te kada je ulazni otpor jednak nuli ($R_S = 0$) tada je naponsko pojačanje A_v invertirajućeg pojačala na slici 1:

$$(1) A_v = -\frac{R_C}{R_E}$$

Kada je pojačalo opterećeno teretom R_L , te kada je $R_S = 0$ tada je naponsko pojačanje pojačala A_{V_L} dano jednažbom:

$$(2) A_{V_L} = -\frac{R_L \parallel R_C}{R_E}$$

Kada ulazni otpor R_S utiče na pojačalo onda je naponsko pojačanje A_{V_S} pojačala jednako:

$$(3) A_{V_S} = \frac{Z_i}{Z_i + R_S} A_{V_L}$$

Gdje je Z_i ulazna impedancija pojačala (bez tereta i bez ulaznog otpora). Ulazna impedancija pojačala se može odrediti iz izraza:

$$(4) Z_i = R_B \parallel Z_b = \frac{R_b Z_b}{R_b + Z_b}$$

Gdje je R_B otpor paralelne kombinacije otpora R_1 i R_2 :

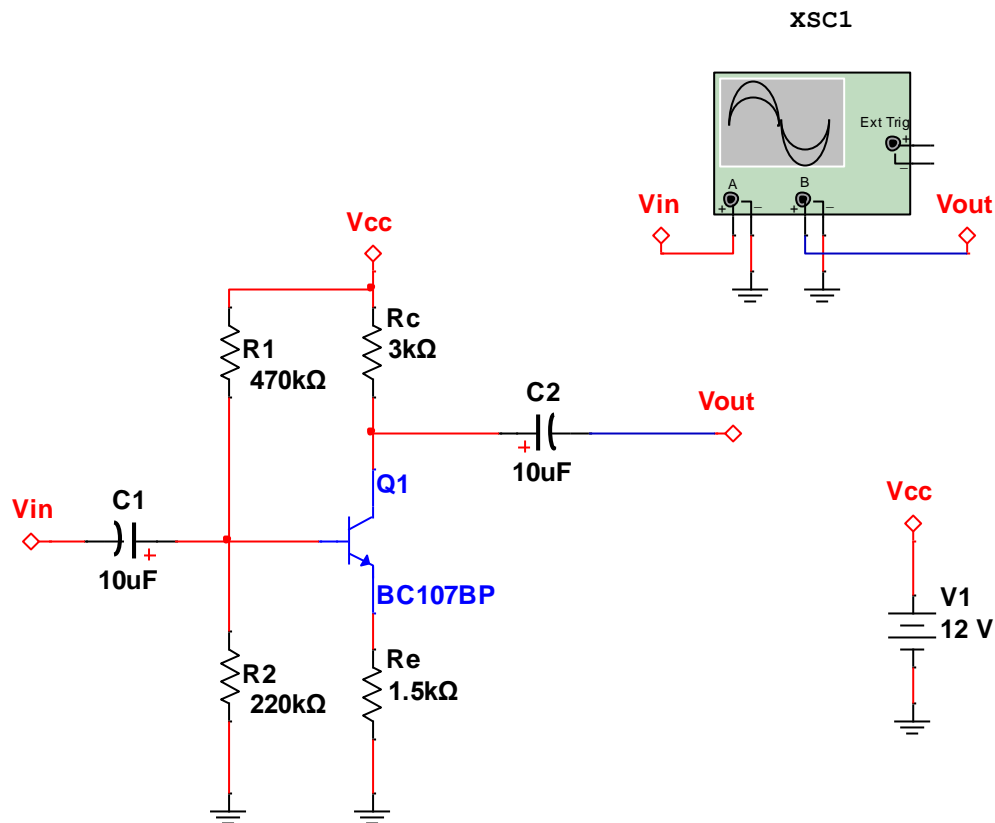
$$(5) R_B = R_1 \parallel R_2 = \frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2}$$

Impedancija Z_b je impedancija kruga baze i može se naći iz izraza:

$$(6) Z_b \approx \beta R_E$$

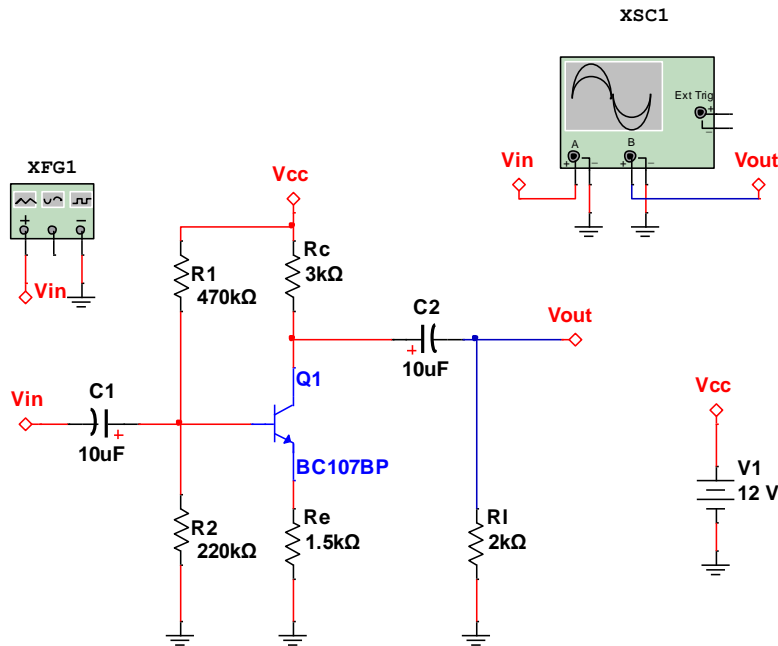
Mjerenja:

1. Na ulaz V_{in} pojačala na slici 2 treba dovesti sinusoidalni signal frekvencije 1kHz i amplitude 1V. Izmjeriti ulazni i izlazni napon na osciloskopu.

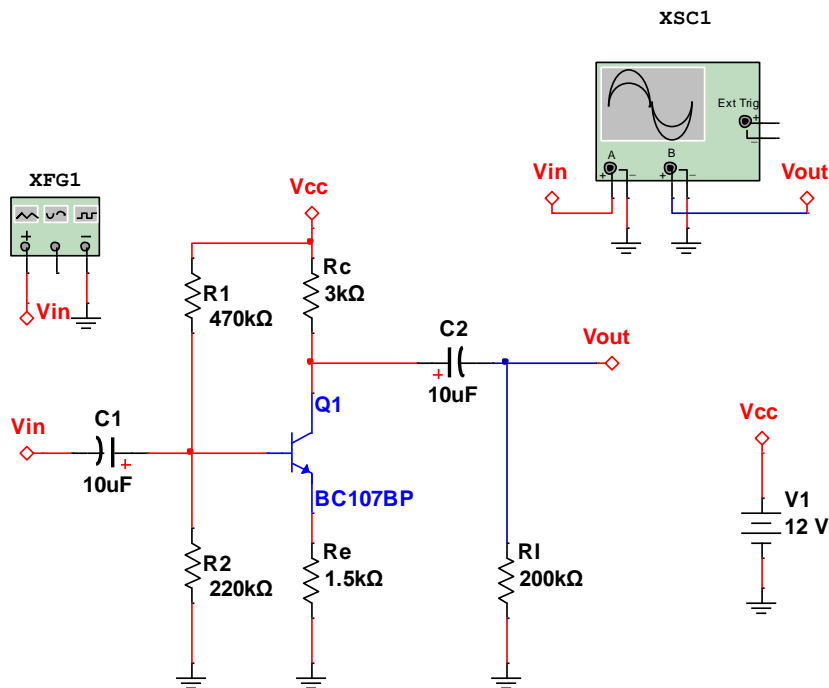
Slika 2. Mjerenje pojačanja neopterećenog pojačala.

2. Na ulaz V_{in} pojačala na slici 3 treba dovesti sinusoidalni signal frekvencije 1kHz i amplitude 1V. Izmjeriti ulazni i izlazni napon na osciloskopu.

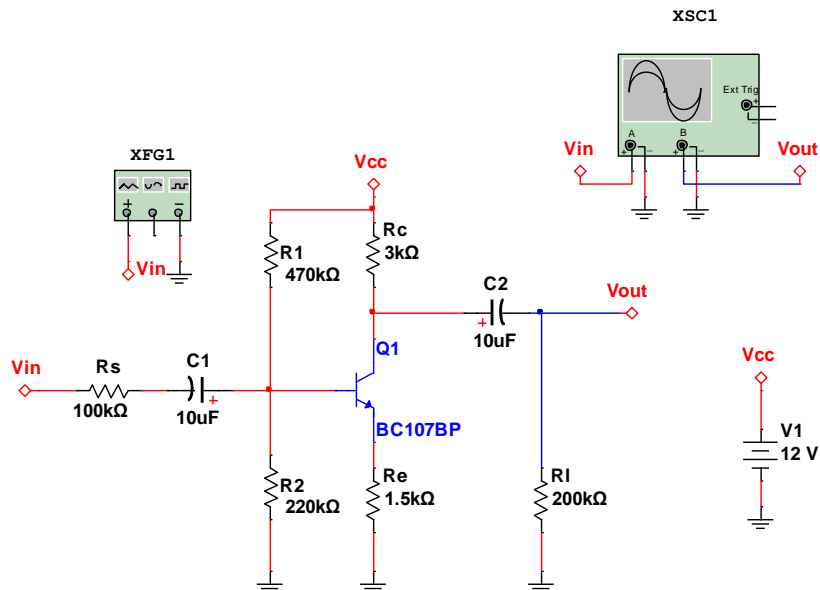
Slika 3. Mjerenje pojačanja opterećenog pojačala.

3. Na ulaz V_{in} pojačala na slici 4 treba dovesti sinusoidalni signal frekvencije 1kHz i amplitude 1V. Izmjeriti ulazni i izlazni napon na osciloskopu.

Slika 4. Mjerenje pojačanja opterećenog pojačala.

4. Na ulaz V_{in} pojačala na slici 5 treba dovesti sinusoidalni signal frekvencije 1kHz i amplitude 1V. Izmjeriti ulazni i izlazni napon na osciloskopu.

Slika 5. Mjerenje pojačanja opterećenog pojačala sa znatnim ulaznim otporom.

Zadaci:

1. Za mjerenja 1-4 nacrtati 4 grafa na milimetarskom papiru (za svako mjerenje po 1). Na svakom od grafova treba biti označen ulazni i izlazni napon u ovisnosti o vremenu (različitim bojama). Također označiti sve osi i navesti mjerne jedinice.
2. Za mjerenja 1-4 odrediti grafički naponska pojačanja.
3. Izračunati naponska pojačanja ($\beta = 125$) za sklopove u mjerenjima 1-4 koristeći jednadžbe (1)-(6). Usporediti rezultate i komentirati!